

Sakområde: Forskning och utbildning på forskarnivå

Dokumenttyp: Måldokument/strategi
Beslutsfattare: Rektor
Avdelning/kansli: Planeringsavdelningen
Handläggare: Boel Åström

Beslutsdatum: 2022-06-13
Träder i kraft: 2022-07-01
Giltighetstid: 2027-12-31
Bör uppdateras före: 2027-12-31

Ev dokument som upphävs: -

Bilaga till: Rektors beslut om systematisk kvalitetssäkring av forskning och fortlöpande miljöanalys, SLU ID: SLU.ua 2022.1.1.1-2208

Ramverk för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling inom SLU:s forskning och miljöanalys

Innehåll

Innehåll	1
1. Syfte	2
2. SLU:s kvalitetsarbete och kvalitetssystem.....	2
2.1 Kvalitetsarbete	2
2.2 Kvalitetssystem	2
3. Systematisk kvalitetssäkring	4
3.1 Kvalitetsområden och kvalitetsstandarder	5
3.2 Process för systematisk kvalitetssäkring.....	5
3.3 Organisation och ansvar för den systematiska kvalitetssäkringen	7
Bilaga 1. Standarder för kvalitet	8

1. Syfte

Ett av SLU:s viktigaste strategiska mål är att all verksamhet håller hög kvalitet. I SLU:s strategi för 2021 – 2025 beskrivs att ”Forskning, utbildning och miljöanalys ska kännetecknas av hög kvalitet, en tydlig internationell dimension och starka kopplingar mellan de olika verksamheterna. SLU verkar också för att vetenskapliga resultat och data blir kända och nyttjas i samhället, på kort eller lång sikt.”

Arbete med att främja och utveckla kvalitet pågår ständigt inom hela universitetet. Syftet med detta ramverk är att ge en samlad, övergripande beskrivning av hur SLU systematiskt arbetar med att skapa förutsättningar för hög kvalitet inom forskning och fortlöpande miljöanalys, samt att följa upp kvaliteten.

Ramverket är en motsvarighet och ett komplement till *ramverk för kvalitetsarbete inom SLU:s utbildningar* (SLU ua 2016.1.1.2-4643)¹.

Av praktiska skäl används i detta dokument begreppet ”verksamhet” som en samlad beteckning för forskning och miljöanalys.

2. SLU:s kvalitetsarbete och kvalitetssystem

2.1 Kvalitetsarbete

Med kvalitetsarbete avses här aktiviteter som syftar till att kontinuerligt utveckla och följa upp såväl verksamhetens egentliga kvalitet, som de förutsättningar som möjliggör hög kvalitet. SLU:s kvalitetsarbete bedrivs både inom akademien och inom stödverksamheter som administration och bibliotek. Kvalitetsarbetet är till största delen tillitsbaserat och ansvaret delas av alla som i sina olika roller är involverade i SLU:s forskning och miljöanalys.

2.2 Kvalitetssystem

Kvalitetsarbetet och de komponenter som ingår kan sammanfattas som ett kvalitetssystem. SLU:s kvalitetssystem för forskning och miljöanalys omfattar ramar för verksamheten, organisation och ansvarsfördelning, verktyg för uppföljning och utveckling av kvalitet, samt interna och externa aktörer som är involverade (se nedan samt figur 1).

Ramar

SLU:s kvalitetsarbete utgår från högskolelag (1992:1434), högskoleförordning (1993:100), förordning för Sveriges lantbruksuniversitet (1993:221) och annan

---

¹ Forskarutbildningens utbildningsmoment behandlas i ramverket för utbildningar. Eftersom doktorandernas avhandlingsarbeten utgör en väsentlig del inom forskningen berör vissa delar i ramverket för forskning och miljöanalys även doktoranderna och forskarutbildningen.

relevant lagstiftning. Till ledning för arbetet finns också Europeiska stadgan för forskare samt Riktlinjer för rekrytering av forskare². Dessa dokument, tillsammans med universitetets strategi och andra interna styrdokument, utgör ramarna för kvalitetsarbetet.

Organisation och ansvar

Ansvar för att SLU:s verksamhet håller en hög kvalitet är fördelat mellan olika nivåer och delar inom organisationen i enlighet med delegationsordningarna. Det formella ansvaret för verksamhetens kvalitet ligger hos fakultetsnämnderna³. Dessa har i sin tur delegerat visst ansvar rörande rekrytering och befordran till nämnder inom fakulteterna. Prefekterna ansvarar för verksamhetsledning vid respektive institution⁴. Varje enskild medarbetare ansvarar för att den egna verksamheten bedrivs i enlighet med regelverk och rådande akademisk praxis.

Verktyg

Inom det dagliga kvalitetsarbetet används en rad verktyg som syftar till att utveckla och följa upp verksamhetens kvalitet. Ett viktigt verktyg är extern och intern kollegial granskning av publikationer, bidragsansökningar och individuella meriter (exempelvis vid rekrytering eller befordran). Andra verktyg avser utveckling av förutsättningarna för att forskning och miljöanalys av god kvalitet ska kunna bedrivas (arbetsmiljö- och JLV-arbete, diskussion om vetenskaplig utveckling, delande av kunskap och data, etc.).

Personal

Det huvudsakliga kvalitetsarbetet utförs av den enskilde medarbetaren i den dagliga gärningen - på individ-, forskargrups- och institutionsnivå. En god arbetsmiljö, som bygger på SLU:s värdegrund, samt incitament och stöd för kompetensutveckling är exempel på viktiga förutsättningar för att medarbetare och studenter ska utvecklas, liksom för rekryteringen av ny kompetens .

Omvärlden

Verksamhetens kvalitet påverkas av interaktionen med finansiärer, medskapare och användare av vår kunskap. Forskningen utförs ofta i samarbete med andra forskande organisationer, företag, etc., och i ökande utsträckning även i samverkan med allmänheten. Inom miljöanalysen är samverkan med myndigheter en central förutsättning.

Stödverksamhet och infrastruktur

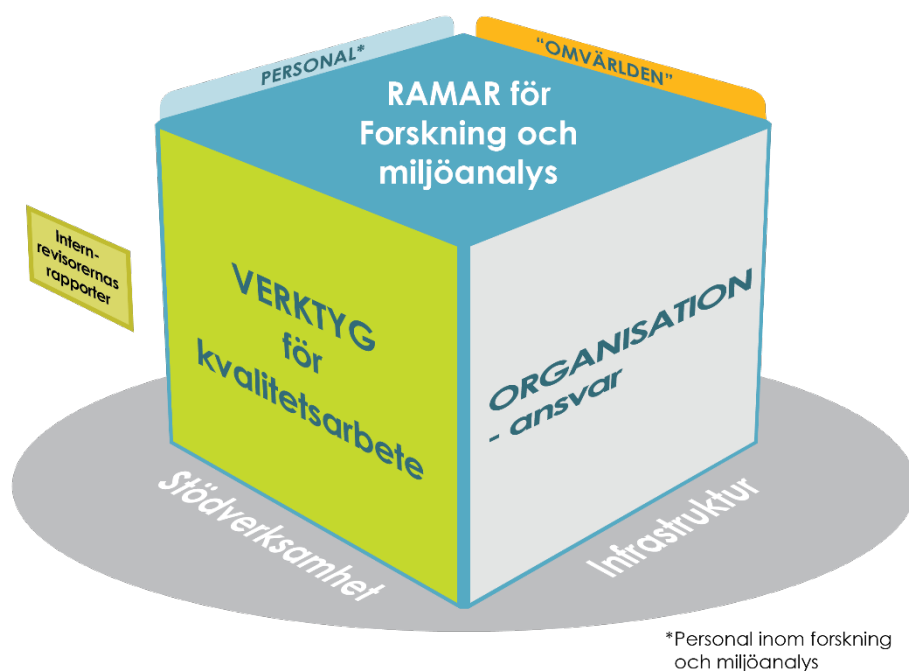
Hög kvalitet inom forskning och miljöanalys förutsätter tillgång till ändamålsenlig infrastruktur. Vidare krävs ett väl fungerande verksamhetsstöd inom olika delar av universitetet.

---

² *European Charter for Researchers* respektive *Code of Conduct for the Recruitment of Researchers*

³ Organisation och ansvarsfördelning avseende styrelsen för SLU och organ som är direkt underställda denna (SLU ID: SLU.ua.2022.1.1.1-1562)

⁴ Organisation och ansvarsfördelning avseende rektor vid SLU och organ som är direkt underställda rektor (SLU ID: SLU.ua.2022.1.1.1-1424)

Figur 1. Schematisk bild av kvalitetssystemet för forskning och miljöanalys.

3. Systematisk kvalitetssäkring

Syftet med den systematiska kvalitetssäkringen är att säkerställa och förbättra förutsättningarna för hög kvalitet genom ett strukturerat och systematiskt arbete. Kvalitetssäkringen är en process som rektor ytterst ansvarar för. Den genomförs samordnat på olika nivåer i verksamheten enligt fastställda riktlinjer. Härigenom säkerställer SLU att universitetet erbjuder miljöer och villkor som främjar hög kvalitet i verksamheten.

SLU:s systematiska kvalitetssäkring omfattar:

- *Intern analys* av hur väl förutsättningarna för att bedriva verksamhet av hög kvalitet uppfylls inom organisationen.
- *Extern granskning* av verksamhetens kvalitet *per se*, kombinerat med bedömning av förutsättningar för hög kvalitet ur ett externt perspektiv.

SLU:s systematiska kvalitetssäkring av forskning och miljöanalys ska möta nationella och internationella krav och vara känt, synligt och tydligt inom organisationen.

3.1 Kvalitetsområden och kvalitetsstandarder

Den systematiska kvalitetssäkringen av forskning och miljöanalys baseras på fem *kvalitetsområden*, som beskriver förutsättningar för hög kvalitet i verksamheten. Områdena är till stor del baserade på det nationella ramverk som utvecklats av SUHF⁵. Kvalitetsområdena är:

- Kompetensförsörjning och kompetensutveckling
- Utveckling och förnyelse
- Infrastruktur
- Samverkan och ömsesidigt lärande
- God forskningssed

I bilaga 1, *Standarder för kvalitet*, definieras vad SLU eftersträvar inom respektive kvalitetsområde för att skapa förutsättningar för hög kvalitet. Standarderna utgör alltså en intern målbild för kvalitetssäkringen.

För den del av kvalitetssäkringen som rör verksamhetens kvalitet *per se* tillämpas kriterier som fastställs inför varje utvärderingstillfälle genom en särskild process.

3.2 Process för systematisk kvalitetssäkring

Den systematiska kvalitetssäkringen genomförs i ett cykliskt förlopp som omfattar insamling av information, analys, identifiering av utvecklingsåtgärder, uppföljning av genomförda åtgärder och resultatet av dessa, samt kommunikation om åtgärdsarbete/resultat. Kvalitetssäkringsprocessen består av *nulägesanalys*, *kvalitetsdialoger och utvärdering* och har både ett kvalitetssäkrande och ett kvalitetsutvecklande syfte.

Processen beskrivs översiktligt nedan (utförlig beskrivning ges i Anvisningar för systematisk kvalitetssäkring av forskning och miljöanalys, SLU.ua.2022.1.1.1-2210).

a) Nulägesanalys

En nulägesanalys av förutsättningar för forskning och miljöanalys av hög kvalitet utförs vart fjärde år. I nulägesanalysen reflekterar varje institution över den egna verksamheten i förhållande till den interna målbilden, dvs. hur väl standarderna för varje kvalitetsområde uppfylls, samt identifierar utvecklingsbehov.

Utvecklingsbehov som identifieras i nulägesanalysen och förslag på åtgärder beskrivs i en *kvalitetsrapport*, som sedan diskuteras i en *kvalitetsdialog* mellan institutionsledning och fakultetsledning. Baserat på den kvalitetsrapport som

---

⁵ Gemensamt ramverk för lärosätenas kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av forskning (SUHF 2019). SLU:s kvalitetsområden motsvarar ungefär ”Teman och förutsättningar” i SUHF:s ramverk.

fakulteten därefter sammanställer hålls en motsvarande kvalitetsdialog mellan fakultetsledning och rektor.

Med utgångspunkt i de behov som framkommit vid kvalitetsdialogerna diskuteras åtgärder inom verksamhetsstödet vid en kvalitetsdialog mellan rektor samt universitetsdirektör och överbibliotekarie.

Beslut om åtgärder fattas, beroende på åtgärdens karaktär, på institutions-, fakultets- eller universitetsgemensam nivå. Åtgärderna planeras och genomförs integrerat med den ordinarie verksamhetsplaneringen.

b) Utvärdering av kvalitet och nytta (KoN)

Varannan gång nulägesanalysen görs, dvs vart åttonde år, genomförs även en kollegial granskning med hjälp av utomstående sakkunniga. Denna *utvärdering* är en utveckling av de forskningsutvärderingar som SLU har genomfört vid två tidigare tillfällen ⁶ och ska ge en grund för fortsatt utveckling av verksamhetens kvalitet och understödja strategisk planering.

Utvärderingen omfattar både förutsättningar för hög kvalitet samt forskningens och miljöanalysens kvalitet och samhällsnytta. De externa granskarna bidrar här med ett utifrånperspektiv i analysen av styrkor, svagheter och utvecklingsmöjligheter.

Underlaget för utvärdering utgörs av institutionernas nulägesanalyser och kvalitetsrapporter enligt a) ovan, kompletterat med en självvärdering där institutionerna analyserar verksamhetens kvalitet och nytta i ett internationellt perspektiv (benchmarking).

Riktlinjer för den kollegiala granskningen inklusive kriterier för bedömning av forskningens och miljöanalysens kvalitet respektive samhällsnytta fastställs genom särskilda rektorsbeslut. Formen för utvärdering bör utvecklas kontinuerligt och anpassas till aktuella behov inom verksamheten, liksom till den utveckling av utvärderingsmetodik som pågår inom vetenskapssamhället.

Resultaten av den externa granskningen ligger till grund för den närmast följande kvalitetsdialogen mellan institutionsledning och fakultetsledning, på motsvarande sätt som i a) ovan.

c) Uppföljande kvalitetsdialoger

Även de år som nulägesanalys eller utvärdering inte görs enligt a) eller b) ovan genomförs kvalitetsdialoger mellan fakultets- och institutionsledningar, samt mellan rektor och fakultetsledningar. Kvalitetsdialogerna genomförs samordnat med de årliga verksamhetsdialogerna på respektive nivå.

---

⁶ Kvalitet och Nytt (KoN) 2009 respektive 2018.

Vid dessa tillfällen är syftet med kvalitetsdialogerna att följa upp genomförande och resultat av de utvecklingsåtgärder som identifierats genom nulägesanalyser eller utvärdering. Dialogerna kan leda till beslut om ytterligare åtgärder, eller förändringar av planerade åtgärder på respektive nivå i organisationen.

Rektor genomför också årliga kvalitetsdialoger med universitetsdirektören och överbibliotekarien för att följa upp åtgärder rörande verksamhetsstödet.

Slutsatser från kvalitetsdialogerna dokumenteras och tillgängliggörs på medarbetarwebben.

3.3 Organisation och ansvar för den systematiska kvalitetssäkringen

Rektor, med stöd av rektors ledningsråd, ansvarar för ramverk och anvisningar för kvalitetssäkringsarbetet. Rektor informerar SLU:s styrelse årligen om hur kvalitetsarbetet utvecklas.

Rektor ansvarar även för beslut om uppdrag till biblioteket. Universitetsdirektören ansvarar för beslut om uppdrag till avdelningar inom det gemensamma verksamhetsstödet.

Fakultets- respektive institutionsledningar ansvarar för att kvalitetsdialoger och uppföljning på fakultets- respektive institutionsnivå genomförs enligt riktlinjer som ges i detta ramverk och de anvisningar som rektor beslutar om.

Studenter och doktorander ges möjlighet att kommentera fakulteternas kvalitetsrapporter och att delta i kvalitetsdialoger mellan fakultetsledningar och rektor. Doktoranderna medverkar även i institutionernas nulägesanalyser i egenskap av medarbetare.

Rektor ansvarar för att anvisningar och resultat kommuniceras internt och externt samt att arbetet dokumenteras. Vidare ansvarar rektor för att en uppföljning görs av processen för systematisk kvalitetssäkring.

Verksamhetsstödet på alla nivåer understödjer ledningens arbete. Planeringsavdelningen ansvarar för att interna styrande dokument för kvalitetssäkring hålls à jour med externa krav.

Bilaga 1. Standarder för kvalitet

Den systematiska kvalitetssäkringen av forskning och miljöanalys vid SLU utgår från fem kvalitetsområden, som beskriver *förutsättningar för hög kvalitet i verksamheten*. För varje kvalitetsområde har en standard, dvs. en intern målbild, definierats. Varje standard är uppdelad i ett antal delstandarder, som belyser olika aspekter.

OBS: Begreppet ”*verksamheten*” avser här både forskning och miljöanalys. Vissa standarder och delstandarder är mer relevanta inom den ena eller andra typen av verksamhet, men de flesta är tillämpliga inom båda.

Standarderna grundas på följande lagstiftning och styrdokument:

HL = Högskolelag, SFS 1992:1432; HF = Högskoleförordning, SFS 1993:100
FSLU = Förordning för Sveriges lantbruksuniversitet, SFS 1993:221 FL =
Förvaltningslag, SFS 1986:223; Systematiskt arbetsmiljöarbete (AFS 2001:1); LAO
Lag (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i
forskning; ECR = European Charter for Researchers; CRR = Code for Recruitment
of Researchers; SUHF = Gemensamt ramverk för lärosätenas kvalitetssäkring och
kvalitetsutveckling av forskning (SUHF 2019).

1. Kompetensförsörjning och kompetensutveckling

Standard:

Kompetensförsörjningen baseras på behov inom forskning, miljöanalys och utbildning. Rekrytering sker i öppen konkurrens. Medarbetarna ges möjlighet till kompetensutveckling.

Delstandarder:

1.1 Arbetet med kompetensförsörjningsplanering är systematiskt och långsiktigt, och inkluderar jämställdhets- och lika villkorsperspektiv.

1.2 Rekryteringsprocessen är öppen, transparent och meritbaserad.

1.3 Medarbetarna erbjuds möjlighet till kompetensutveckling, på lika villkor och oavsett kön.

1.4 Etablering och utveckling av forskare tidigt i karriären understöds särskilt.

2. Utveckling och förnyelse

Standard:

Verksamheten präglas av ett gott ledar- och medarbetarskap och en hållbar arbetsmiljö på lika villkor. Former och utrymme finns för att utveckla och förnya verksamheten.

Delstandarder:

2.1 Verksamheten arbetar systematiskt för att främja lika villkor, jämställdhet och en god arbetsmiljö som är fri från diskriminering.

2.2 Verksamheten erbjuder goda möjligheter till kreativ och öppen vetenskaplig diskussion, där medarbetarnas kompetens tas till vara.

2.3 En kontinuerlig strategisk diskussion förs om prioriteringar och behov av åtgärder för utveckling och förnyelse.

2.4 Verksamheten utvecklas och förnyas genom såväl internt som nationellt och internationellt samarbete, inklusive mobilitet.

2.5 Forskarutbildningen är en integrerad del i verksamheten och bidrar till utveckling och förnyelse.

2.6 Verksamheten utvecklas och förnyas genom medverkan i utbildning på grund- och avancerad nivå.

3. Infrastruktur

Standard:

Infrastruktur för forskning och miljöanalys speglar verksamhetens behov och utveckling, samt präglas av tillgänglighet och effektiv resursanvändning.

Delstandarder:

3.1 Medarbetarna har kännedom om och tillgång till nödvändig infrastruktur inom SLU och externt.

3.2 Resurser för infrastruktur fördelas och prioriteras baserat på behoven inom forskning, miljöanalys och utbildning.

3.3 Infrastrukturen utvecklas i takt med vetenskaplig och teknisk utveckling.

4. Samverkan och ömsesidigt lärande

Standard:

Samverkan med det omgivande samhället leder till ömsesidigt lärande och utveckling av ny kunskap och kompetens.

Delstandarder:

4.1 Verksamheten utvecklas genom samverkan med intressenter utanför akademien.

4.2 Samverkan med omgivande samhälle utvecklas och planeras strategiskt, där kompetens och erfarenheter kopplade till samverkan tas tillvara.

4.3 Öppen vetenskap i form av publikationer, beslutsunderlag och tillgängliggörande av data utvecklar verksamheten och dess samverkan med omgivande samhälle.

4.4 Medverkan i statliga utredningar, remisser, policyarbete och andra typer av expertuppdrag utvecklar verksamheten och dess samverkan med omgivande samhälle.

4.5 Kanaler och verktyg för kommunikation av ny kunskap finns att tillgå och utnyttjas inom verksamheten.

4.6 Möjligheterna att utveckla resultat från verksamheten till innovationer är kända och utnyttjas.

5. God forskningssed

Standard: Verksamheten bedrivs med vetenskaplig integritet enligt god forskningssed.

Delstandarder:

5.1 Etiska riktlinjer och principer för god forskningssed är väl kända och efterlevs i verksamheten.

5.2 Inom verksamheten förs en kontinuerlig diskussion om vetenskaplig integritet och forskningens oberoende.

5.3 Misstankar om oredlighet, dvs. avvikelser från god forskningssed, följs upp och åtgärder vidtas vid behov enligt SLU:s interna riktlinjer.